

**PROGRAM
PROFILAKTYCZNO -
WYCHOWAWCZY SZKOŁY
PODSTAWOWEJ
IM. JANUSZA KUSOCIŃSKIEGO
W DOLSKU**

I. WPROWADZENIE DO PROGRAMU

Zadania wychowawcze szkoły są podporządkowane nadrzędnemu celowi, jakim jest wszechstronny rozwój ucznia w wymiarze emocjonalnym, społecznym, kulturalnym, moralnym, ekologicznym i intelektualnym. Szkoła jako środowisko wychowawcze ma zadanie wspomagać uczniów w osiągnięciu wszechstronnego rozwoju, kształtować postawy, umożliwiać korygowanie deficytów w celu optymalizacji osiągnięć edukacyjnych uczniów oraz zapobiegać zagrożeniom poprzez profilaktykę, przeciwdziałanie istniejącym zagrożeniom i wsparcie uczniów w trudnych sytuacjach.

Treści Programu Wychowawczo - Profilaktycznego Szkoły Podstawowej im. J. Kusocińskiego w Dolsku wynikają z przepisów Ustawy Prawo Oświatowe oraz z treści podstawy programowej kształcenia ogólnego, określonej rozporządzeniem MEN z 14 lutego 2017 roku. Program dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb środowiska lokalnego. Integruje realizowane dotychczas działania wychowawcze oraz profilaktyczne i opracowany został w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb w zakresie zapobiegania zagrożeniom.

Program Wychowawczo - Profilaktyczny Szkoły Podstawowej im. Janusza Kusocińskiego w Dolsku obejmuje wszystkie działania i treści o charakterze wychowawczym i profilaktycznym, gdzie wychowanie rozumiane jest jako proces wspomagania ucznia w rozwoju, oparty na indywidualnej osobowej relacji poszanowania godności obu stron (wychowawcy, rodzica, nauczyciela oraz wychowanka), które współdziałają ze sobą, dążąc do osiągnięcia celów wychowania tj. do osiągnięcia pełnej dojrzałości ucznia w czterech podstawowych sferach: fizycznej, rozumianej jako prowadzenie zdrowego stylu życia; psychicznej (emocjonalnej i intelektualnej), która oznacza ponoszenie odpowiedzialności za siebie i współodpowiedzialności za innych oraz otaczający świat; społecznej, rozumianej jako konstruktywne pełnienie ról społecznych oraz duchowej oznaczającej posiadanie systemu wartości i poczucia sensu życia, a także istnienia człowieka. Wychowawca w tym procesie jest odpowiedzialny za tworzenie warunków do rozwoju każdego ucznia, a wychowanek odpowiedzialny jest za korzystanie z nich.

Program Wychowawczo - Profilaktyczny Szkoły Podstawowej im. Janusza Kusocińskiego w Dolsku obejmuje wszystkie działania wspomagające wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami, które jednocześnie ograniczają i likwidują czynniki ryzyka, mogące zaburzać jego prawidłowy rozwój i zdrowe życie. Dążymy do tego, by nasza szkoła była bezpieczna, aby nie dochodziło w niej do zakłócania procesów wychowawczych, które prowadzą do dezorganizacji procesu dojrzewania dzieci i młodzieży oraz zaburzeń w zachowaniu. Chcemy dostarczać wszystkim odbiorcom wiarygodnych informacji na temat warunków zdrowego życia i występujących zagrożeń, by w konsekwencji nauczyć uczniów odpowiedzialności za własne wybory. Pragniemy rozwijać u dzieci więzi z grupą społeczną, aby panowało poczucie przynależności do niej, kształtować komunikatywność, kreatywność i empatię, umiejętności podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów, uczyć odpowiedzialności, kształtując w środowisku szkolnym normy i reguły sprzyjające zdrowemu życiu, które jednocześnie eliminują możliwość wystąpienia dysfunkcji.

Program realizowany będzie przez dyrekcję, wychowawców klas (podczas tzw. godzin wychowawczych), nauczycieli wszystkich przedmiotów, specjalistów: psychologa, pedagoga, socjoterapeutę, pielęgniarkę szkolną oraz pracowników niepedagogicznych szkoły we współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym. Obowiązkiem nauczycieli wychowawców oraz przedmiotów i specjalistów jest opracowanie planów wychowawczych klas na bazie Programu Profilaktyczno – Wychowawczego Szkoły Podstawowej im. Janusza Kusocińskiego w Dolsku.

Naczelnym celem szkoły jest wychowanie młodego człowieka zgodnie z przyjętym systemem wartości w duchu miłości, mądrości, dyscypliny i szacunku dla innych. Treści obowiązującego w naszej szkole programu profilaktyczno – wychowawczego zamknąć można w głównym haśle placówki:

**„Kształtujemy wysokie wymagania wobec siebie, ambicję, patriotyzm i ideały
na miarę patrona naszej szkoły Janusza Kusocińskiego”.**

II. MISJA I WIZJA SZKOŁY

Pragniemy, aby nasza szkoła była postrzegana w środowisku lokalnym jako instytucja dobra, przyjazna i życzliwa uczniom, zapewniająca im wszechstronny rozwój. Wizją naszej szkoły jest wychowanie człowieka kulturalnego, odpowiedzialnego, aktywnego, twórczego, wrażliwego, otwartego na własne potrzeby i potrzeby drugiego człowieka, mającego poczucie więzi ze swoim miastem, regionem, ze swoją Ojczyzną, człowieka prawego.

III. OBOWIĄZUJĄCE AKTY PRAWNE

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (art. 72);
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka;
- Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych;
- Konwencja o Prawach Dziecka;
- Ustawa Prawo Oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 roku;
- Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 roku w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej;
- Ustawa Karta Nauczyciela;

- Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia;
- Statut Szkoły im. Janusza Kusocińskiego w Dolsku.

IV. CELE PROGRAMU

1. Kształtowanie poczucia tożsamości narodowej, przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej, świadomości swoich praw i obowiązków. Zaznajamianie z zagrożeniami bezpieczeństwa i zdrowia oraz uczenie prawidłowej reakcji na te zagrożenia.
2. Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania, efektywnej współpracy, komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi. Wdrażanie do życia w społeczności szkolnej i w grupie rówieśniczej. Kształtowanie postaw, respektowanie norm społecznych oraz wychowanie do wartości.
3. Wspieranie rozwoju intelektualnego, przygotowanie do odbioru dóbr kultury i sztuki, upowszechnianie czytelnictwa, szanowanie dorobku narodowego przy jednoczesnym otwarciu się na wartości europejskie. Zapobieganie zachowaniom agresywnym.
4. Kształtowanie właściwych nawyków higienicznych i zdrowotnych, umiejętności dokonywania wyboru zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi, propagowanie ekologicznego stylu życia. Motywowanie do zdrowego stylu życia.
5. Wspomaganie, w miarę posiadanych zasobów, wszechstronnego i harmonijnego rozwoju ucznia, z uwzględnieniem jego indywidualnej sytuacji. Zapewnienie mu bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego. Wspieranie ucznia w procesie nabywania wiedzy, sprawności, postaw i nawyków, które zapewniają mu przygotowanie do racjonalnego i godnego życia oraz kontynuacji nauki na dalszym etapie.

V. SYLWETKA ABSOLWENTA SZKOŁY

Uczeń kończący Szkołę Podstawową im. Janusza Kusocińskiego w Dolsku dobrze funkcjonuje w swoim środowisku, w domu i w szkole. Jest pogodny, ma pozytywny, choć nie bezkrytyczny stosunek do otaczającej go rzeczywistości. Posiada umiejętność efektywnego komunikowania, współpracy oraz kontrolowania własnych emocji. Jest świadomy dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy, świata. Dbą o swoje zdrowie i sprawność fizyczną. Traktuje zdobywanie wiedzy jako podstawę własnego rozwoju.

Działania zawarte w Programie Wychowawczo - Profilaktycznym Szkoły Podstawowej im. Janusza Kusocińskiego w Dolsku zmierzają do ukształtowania takiego modelu absolwenta, który niezależnie od indywidualnych cech osobowości, predyspozycji i talentów będzie

wyposażony w zespół cech uniwersalnych, warunkujących właściwe funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Absolwent kończący Szkołę Podstawową im. Janusza Kusocińskiego w Dolsku:

- dobrze funkcjonuje w swoim środowisku rówieśniczym, w szkole i w domu;
- jest pogodny, pozytywnie nastawiony do otoczenia, jednak nie bezkrytycznie;
- umiejętnie komunikuje się z innymi, dostosowuje się do zachodzących zmian, reguł i zasad, które wyznaczają kierunek jego działania;
- umiejętnie szuka sposobów radzenia sobie z zagrożeniami związanymi z poszukiwaniem własnej tożsamości oraz wzorców do naśladowania;
- jest twórczy, kreatywny i zdolny sterować swoim kształceniem w szkole i poza nią;
- potrafi nawiązać serdeczne kontakty, odnosi się z szacunkiem do innych, jest sympatyczny, tolerancyjny, empatyczny i ciekawy świata;
- jest otwarty na inne kultury, posiada umiejętności porozumiewania się w języku obcym;
- cechuje go samodzielność; potrafi współdziałać w zespole, poszukuje nowych rozwiązań, wymienia się doświadczeniami z innymi, potrafi porządkować i rozwiązywać problemy;
- potrafi współdziałać z innymi, jest wrażliwy na los potrzebujących, bierze na siebie odpowiedzialność za własne życie; aktywnie uczestniczy również w życiu społecznym.

V. UCZESTNICY PROGRAMU WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNEGO SZKOŁY PODSTAWOWEJ IM. JANUSZA KUSOCIŃSKIEGO W DOLSKU

Współodpowiedzialni za wszechstronny rozwój osobowości ucznia są wszyscy tworzący społeczność szkolną:

➤ DYREKTOR

- dba o prawidłowe funkcjonowanie szkoły, o poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej oraz kształtowanie twórczej atmosfery pracy;
- wspiera działania wychowawcze i profilaktyczne w środowisku szkolnym;
- stwarza warunki do prawidłowej realizacji Konwencji Praw Dziecka oraz umożliwia uczniom podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej;
- dba o zapewnienie bezpieczeństwa na terenie szkoły;

➤ **RODZICE**

- mają prawo do wychowania zgodnie z własnymi przekonaniem i moralnymi, jeśli nie są one w sprzeczności z prawami dziecka;
- znają i akceptują Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły Podstawowej im. J. Kusocińskiego w Dolsku;
- wspierają dziecko we wszystkich jego właściwych poczynaniach i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa;
- wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach, służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą;
- aktywnie uczestniczą w życiu szkoły;
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci;

➤ **WYCHOWAWCY KLAS**

- dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie;
- wspierają rozwój uczniów i usamodzielnianie się;
- prowadzą dokumentację nauczania;
- opracowują i realizują Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły Podstawowej im. J. Kusocińskiego w Dolsku;
- koordynują pracę wychowawczo - profilaktyczną w zespole klasowym;
- dokonują rozpoznania sytuacji rodzinnej i osobistej ucznia;
- podejmują działania w przypadkach przemocy wobec niego, zaniedbań opiekuńczych, ujawnionych nałogów;
- wnioskuje o objęcie pomocą psychologiczno - pedagogiczną uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- informują rodziców o proponowanych formach pomocy psychologiczno - pedagogicznej;
- integrują i kierują zespołem klasowym;

- wykorzystują potencjał grupy do wspierania jej członków, oceniają zachowania uczniów;
- wdrażają do samooceny postępów w zachowaniu, nadzorują realizację obowiązku szkolnego;
- promują osiągnięcia klasy i pojedynczych uczniów;
- inspirują pracę zespołową w klasie, przydzielają zespołom zadania na rzecz klasy, szkoły i środowiska oraz wspólnie oceniają stopień ich realizacji;
- współdziałają z nauczycielami uczącymi w klasie;
- współpracują z rodzicami; włączają rodziców w sprawy programowe i organizacyjne klasy;
- współpracują z dyrekcją szkoły oraz specjalistami;
- współdziałają z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka, policją, poradnią psychologiczno - pedagogiczną, sądami rodzinnymi;

➤ NAUCZYCIELE

- oddziałują wychowawczo na uczniów niezależnie od przypisanych im funkcji dydaktycznych;
- odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole oraz wyjść i wyjazdów szkolnych;
- udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów, informują o potrzebach związanych z problemami w nauce oraz o przejawianych zdolnościach;
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania;
- inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności;
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu;
- reagują na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań;
- dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażując w życie klasy wszystkich uczniów;
- wspólnie ze specjalistami zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów, dostosowują wymagania edukacyjne do specyficznych potrzeb ucznia;

- współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją wiedzą, kompetencją i postawą;
- proponują uczniom pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i poza nią;
- realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programu profilaktyczno - wychowawczego szkoły;

➤ **UCZNIOWIE**

- współorganizują imprezy i akcje szkolne;
- znają i przestrzegają norm zachowania obowiązujących członków społeczności szkolnej;
- akceptują innych uczniów i szanują ich prawa;
- współtworzą społeczność szkolną i wykorzystują swe prawo do samorządności;
- kierują swym rozwojem i stają się coraz bardziej samodzielni;
- prowadzą zdrowy tryb życia i dbają o swoje środowisko;
- mają szacunek do kultury, języka i tradycji narodowej;
- uczestniczą w opiniowaniu dokumentów szkolnych;
- biorą udział w tworzeniu i realizacji tego programu poprzez udział w diagnozie potrzeb i zaplanowanych działaniach wychowawczo - profilaktycznych.;

➤ **SPECJALIŚCI (M.IN. PSYCHOLOG, LOGOPEDA, SOCJOTERAPEUTA)**

- udzielają pomocy uczniom, znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej oraz dzieciom, które padły ofiarą przestępczości;
- w sposób zdecydowany reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim podejrzanym zachowaniem stwarzają zagrożenie dla uczniów;
- współpracują z instytucjami w organizowaniu różnych form spędzania czasu przez dzieci, szczególnie z rodzin zaniedbanych środowiskowo oraz z policją, sądem dla nieletnich, kuratorami (w razie zaistniałej potrzeby), a także Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Miejsko - Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- uczestniczą w pracach zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

- kształtują u uczniów i ich rodziców świadomość prawną w zakresie ponoszenia konsekwencji wynikających z popełnionych czynów;
- prowadzą zajęcia terapeutyczne z dziećmi: indywidualne i grupowe;
- stosują profilaktykę zachowań ryzykownych wśród uczniów;
- organizują spotkania i prelekcje dla rodziców na tematy związane z procesem nauczania i wychowania;
- udzielają wsparcia zgłaszającym się wychowawcom i nauczycielom oraz rodzicom w sytuacjach trudnych wychowawczo;
- prowadzą badania i działania diagnostyczne uczniów, w tym diagnozują indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów w celu określenia przyczyn niepowodzeń edukacyjnych oraz wspierania mocnych stron uczniów;
- diagnozują sytuacje wychowawcze w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania rozwoju uczniów;
- udzielają pomocy psychologiczno - pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb;
- podejmują działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci;
- minimalizują skutki zaburzeń rozwojowych, zapobiegają zaburzeniom zachowania oraz inicjują różne formy pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów;
- inicjują i prowadzą działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych;
- pomagają rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów;

➤ **PRACOWNICY NIEPEDAGOGICZNI**

- reagują na bieżąco na przejawy u dzieci niedostosowania społecznego;
- wspierają swoją postawą nauczycieli i wychowawców w działaniach wychowawczych i profilaktycznych;

➤ **PIELEGNIARKA SZKOLNA**

- organizuje na terenie szkoły działania z zakresu edukacji zdrowotnej i profilaktyki zachowań ryzykownych;

- wspiera swoją postawą nauczycieli i wychowawców w działaniach wychowawczych i profilaktycznych.

VI. DIAGNOZA ZAGROŻEŃ

Szkoła Podstawowa im. Janusza Kusocińskiego w Dolsku każdego roku szkolnego przeprowadza diagnozę środowiska wychowawczego, analizuje potrzeby i zasoby szkoły z obszaru wychowania i profilaktyki za pomocą różnych narzędzi badawczych:

- badań ankietowych skierowanych do uczestników programu;
- spostrzeżeń wychowawców na temat klasy;
- analizy stanu wychowania w szkole:
  - a) obserwacji bieżących zachowań uczniów na terenie szkoły;
  - b) sprawozdań półrocznych wychowawców i specjalistów.

W wyniku diagnozy i ewaluacji dotychczasowych programów wyłoniono następujące obszary problemowe:

- słabe umiejętności efektywnego gospodarowania czasem;
- niewystarczająca komunikacja interpersonalna w relacji uczeń - uczeń;
- w niektórych przypadkach nierespektowane są przez uczniów normy społeczne, w tym zachowania agresywne (cyberprzemoc, agresja werbalna i fizyczna, odrzucenie społeczne);
- niska frekwencja rodziców w spotkaniach ze specjalistami;
- niewystarczająca wiedza na temat zasad zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej;
- niski poziom czytelnictwa, skutkujący ubogim zasobem słownictwa.

VII. ZADANIA WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNE I SPOSÓB ICH REALIZACJI

A. OBSZAR ZDROWIE – EDUKACJA ZDROWOTNA

ZADANIA PROFILAKTYCZNO - WYCHOWAWCZE	SPOSÓB REALIZACJI		ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ ZADANIA
	Kl. I - III	Kl. IV – VIII oraz II i III gimnazjum	
I. Wdrażanie do dbałości o zdrowie własne i innych (w tym profilaktyka uzależnień), kreowanie środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja tematów związanych ze zdrowiem i zdrowym odżywianiem podczas zajęć lekcyjnych – z naciskiem na praktyczne działania np. przygotowywanie kanapek, ścieżki zdrowia itp. 2. Organizacja konkursów o tematyce związanej ze zdrowiem i profilaktyką. 3. Realizacja programów, projektów i akcji promujących zdrowe odżywianie we współpracy z organizacjami zewnętrznymi m.in.: Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Agencja Rynku Rolnego. 4. Posiłki dla uczniów z rodzin najuboższych. 5. Organizowanie spotkań dla uczniów i rodziców mających na celu 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja tematów związanych ze zdrowiem i zdrowym odżywianiem podczas godzin wychowawczych – z naciskiem na praktyczne działania 2. Organizacja konkursów o tematyce związanej ze zdrowiem i profilaktyką, w szczególności profilaktyką uzależnień. 3. Realizacja programów, projektów i akcji promujących zdrowe odżywianie i działalność profilaktyczną we współpracy z organizacjami zewnętrznymi m.in.: Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. 4. Posiłki dla uczniów z rodzin najuboższych. 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas - psycholog, wychowawcy klas, nauczyciele, - koordynatorzy projektów, pielęgniarka szkolna, - dyrektor i wicedyrektorzy, intendent, - pielęgniarka szkolna - opiekun Samorządu Uczniowskiego, w klasach starszych uczniowie - nauczyciele wychowania fizycznego

	<p>zwiększenie świadomości uczniów dotyczącej dbałości o własne zdrowie np.: z dietetykiem, lekarzem, stomatologiem itp. Zwrócenie uwagi na ryzyko uzależnień w młodszym wieku np. od gier komputerowych.</p> <p>6. Redagowanie gazetek tematycznych w klasach i na szkolnych korytarzach.</p> <p>7. Organizacja fluoryzacji.</p> <p>8. Gimnastyka korekcyjna.</p>	<p>5. Organizowanie spotkań dla uczniów i rodziców mających na celu zwiększenie świadomości uczniów dotyczącej dbałości o własne zdrowie; wyposażenie uczniów, rodziców i nauczycieli w wiedzę o środkach psychoaktywnych, uzależnieniach i możliwościach szukania pomocy (narkomania, dopalacze, alkohol, nikotyna). Kształtowanie wśród uczniów postawy odpowiedzialności za własne zdrowie.</p> <p>6. Redagowanie gazetek tematycznych w klasach i na szkolnych korytarzach.</p> <p>7. Spotkanie z dietetykiem.</p>	
<p>II. Zapewnienie bezpieczeństwa i higieny pracy uczniów</p>	<p>1. Kontrola prawidłowości natężenia światła w klasach i na korytarzach oraz wysokości krzeseł i ławek szkolnych odpowiednich do wzrostu uczniów.</p> <p>2. Kształtowanie nawyku mycia rąk przed posiłkami i po pobycie w toalecie.</p> <p>3. Rozeznanie, czy uczniowie zjadają drugie śniadanie, organizowanie w klasach pierwszych możliwości wspólnego spożywania drugiego śniadania.</p> <p>4. Kształtowanie umiejętności</p>	<p>1. Kontrola prawidłowości natężenia światła w klasach i na korytarzach oraz wysokości krzeseł i ławek szkolnych odpowiednich do wzrostu uczniów.</p> <p>2. Rozeznanie czy uczniowie jedzą drugie śniadanie – czujność w przypadkach wskazujących na zaburzenia jedzenia.</p> <p>3. Kształtowanie umiejętności wyznaczania sobie celów krótko- i długotrwałych.</p> <p>4. Pogadanki i zajęcia na temat organizacji własnego czasu pracy i</p>	<p>- dyrektor i wicedyrektorzy</p> <p>- wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły</p> <p>- psycholog,</p> <p>- nauczyciele odpowiedzialni za realizację projektów,</p> <p>- wychowawcy klas</p>

	<p>wyznaczania sobie celów krótkotrwałych jako początek nauki organizacji pracy.</p> <p>5. Inspirowanie i rozbudzanie wśród uczniów wewnętrznej motywacji do działania np. poprzez wprowadzanie klasowych gier motywacyjnych.</p> <p>6. Wprowadzenie pojęcia stres i nauka sposobów radzenia sobie z napięciem z niego wynikającym - ćwiczenia relaksacyjne.</p>	<p>czasu wolnego – instruktáže przy zadawaniu prac długoterminowych.</p> <p>5. Projekty realizowane w drugich klasach gimnazjalnych.</p> <p>6. Inspirowanie i rozbudzanie wśród uczniów wewnętrznej motywacji do działania np. poprzez wprowadzanie klasowych gier motywacyjnych.</p> <p>7. Poszerzanie wiedzy na temat stresu i radzenia sobie z nim.</p>	
III. Propagowanie form aktywnego wypoczynku	<p>1. Organizowanie wycieczek krajoznawczych, rekreacyjnych, rajdów turystycznych.</p> <p>2. Przygotowywanie na terenie szkoły imprez propagujących aktywne spędzanie wolnego czasu m.in.: Dzień Patrona na sportowo, Wiosenna Olimpiada Sportowa, Bieg o Memoriał Michała Stryczyńskiego.</p> <p>3. Włączanie się w działania Szkolnego Klubu Wolontariatu np. Dzień Dziecka na sportowo, Piknik Wolontariusza.</p> <p>4. Promocja i zachęcanie do udziału w zajęciach UKS „Kusy”.</p> <p>5. Organizacja i udział w szkolnych oraz zewnętrznych konkursach i zawodach sportowych na różnych szczeblach.</p>	<p>1. Organizowanie wycieczek krajoznawczych, rekreacyjnych, biwaków, rajdów turystycznych.</p> <p>2. Przeprowadzanie na terenie szkoły imprez propagujących aktywne spędzanie wolnego czasu m.in.: Dzień Patrona na sportowo, Wiosenna Olimpiada Sportowa, Bieg o Memoriał Michała Stryczyńskiego.</p> <p>3. Włączanie się w działania Szkolnego Klubu Wolontariatu np. Dzień Dziecka na sportowo, Piknik Wolontariusza.</p> <p>4. Promocja i zachęcanie do udziału w zajęciach UKS „Kusy”.</p> <p>5. Organizacja i udział w szkolnych oraz zewnętrznych konkursach i zawodach sportowych na różnych szczeblach.</p>	<p>- dyrektor, wicedyrektorzy, wychowawcy i wszyscy nauczyciele, zgodnie z kalendarzem uroczystości szkolnych,</p> <p>- opiekunowie Szkolnego Klubu Wolontariatu</p> <p>- opiekunowie UKS „Kusy”</p> <p>- nauczyciele wychowania fizycznego</p>

B. OBSZAR RELACJE – KSZTAŁTOWANIE POSTAW SPOŁECZNYCH

ZADANIA PROFILAKTYCZNO - WYCHOWAWCZE	SPOSÓB REALIZACJI		ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ ZADANIA
	Kl. I - III	Kl. IV – VIII SP oraz II i III gimnazjum	
I. Zapoznanie z podstawowymi prawami ucznia i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeprowadzanie zajęć na temat praw dziecka i ucznia (pogadanki na temat tolerancji i szacunku dla drugiego człowieka); 2. Uświadamianie uczniom do kogo należy zwrócić się po pomoc w razie potrzeby. 3. Stosowanie konsekwentnej oceny zachowań uczniów - odwoływanie się do regulaminów w sytuacjach wymagających interwencji. 4. Przygotowywanie gazetek tematycznie związanych z prawami i obowiązkami uczniów. 5. Sporządzanie na godzinach wychowawczych kontraktów klasowych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeprowadzanie zajęć na temat praw dziecka i ucznia oraz pogadek dotyczących tolerancji i szacunku dla drugiego człowieka. 2. Uświadamianie uczniom do kogo należy zwrócić się po pomoc w razie potrzeby. 3. Propagowanie informacji dotyczących zasad dobrego wychowania. 4. Egzekwowanie zasad wynikających ze Statutu Szkoły i WSO (uczniowie znają swoje prawa i obowiązki). 5. Stosowanie konsekwentnej oceny zachowań uczniów - odwoływanie się do regulaminów w sytuacjach wymagających interwencji. 6. Poruszanie kwestii związanych z prawami i obowiązkami ucznia podczas zajęć WDŻ oraz WOS. 	<ul style="list-style-type: none"> - dyrekcja - wychowawcy klas - wszyscy nauczyciele i specjaliści - pracownicy niepedagogiczni szkoły

		<p>7. Przygotowywanie gazetek tematycznie związanych z prawami i obowiązkami uczniów.</p> <p>8. Sporządzanie na godzinach wychowawczych kontraktów klasowych.</p>	
<p>2. Kształtowanie umiejętności komunikacyjnych, mających na celu poprawę relacji społecznych</p>	<p>1. Zapoznanie uczniów z formami dobrego zachowania i egzekwowanie ich stosowania na co dzień.</p> <p>2. Przeprowadzanie pogadań i dyskusji z dziećmi na różne tematy w celu kształcenia umiejętności komunikacyjnych.</p> <p>3. Wykorzystywanie zabaw integracyjnych oraz dramy podczas zajęć.</p> <p>4. Organizowanie wycieczek.</p> <p>5. Przygotowywanie gazetek tematycznych.</p>	<p>1. Egzekwowanie form właściwego zachowania.</p> <p>2. Przeprowadzanie pogadań i dyskusji z dziećmi na różne tematy w celu kształcenia umiejętności komunikacyjnych.</p> <p>3. Wykorzystywanie zabaw integracyjnych oraz dramy podczas zajęć.</p> <p>4. Organizowanie wycieczek.</p> <p>5. Przygotowywanie gazetek tematycznych.</p>	<p>- dyrekcja</p> <p>- wychowawcy klas</p> <p>- wszyscy nauczyciele i specjaliści</p> <p>- pracownicy niepedagogiczni szkoły</p>
<p>3. Rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętność rozwiązywania konfliktów i sporów</p>	<p>1. Przeprowadzanie pogadań i dyskusji z dziećmi na temat pomocy potrzebującym oraz sposobów rozwiązywania konfliktów i sporów.</p> <p>2. Propagowanie przez nauczycieli wzorców osobowych w literaturze i świecie współczesnym.</p> <p>3. Przygotowywanie akcji charytatywnych.</p> <p>4. Organizowanie pomocy koleżeńskiej.</p>	<p>1. Przeprowadzanie zajęć poruszających temat empatii.</p> <p>2. Wspólne rozwiązywanie konfliktów i sporów klasowych.</p> <p>3. Propagowanie przez nauczycieli wzorców osobowych w literaturze i świecie współczesnym.</p> <p>4. Działalność Szkolnego Klubu Wolontariatu.</p> <p>5. Przygotowywanie akcji</p>	<p>- dyrekcja</p> <p>- wychowawcy klas</p> <p>- wszyscy nauczyciele i specjaliści</p> <p>- opiekunowie Szkolnego Klubu Wolontariatu</p>

		charytatywnych. 6. Organizowanie pomocy koleżeńskiej.	
--	--	--	--

C. OBSZAR KULTURA – WARTOŚCI, NORMY I WZORY ZACHOWAŃ

ZADANIA PROFILAKTYCZNO - WYCHOWAWCZE	SPOSÓB REALIZACJI		ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ ZADANIA
	Kl. I - III	Kl. IV – VIII SP oraz II i III gimnazjum	
1. Kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język i kulturę wypowiedania się	<p>1. Przeprowadzanie pogadarek i dyskusji z dziećmi na temat doniosłej roli komunikacji w życiu człowieka oraz konieczności dostosowywania komunikatów do sytuacji i odbiorców.</p> <p>2. Wykorzystywanie zabaw integracyjnych podczas godzin wychowawczych.</p> <p>3. Dramy przygotowywane przez uczniów obrazujące właściwe zachowania w komunikacji międzyludzkiej.</p> <p>4. Wykonywanie gazetek tematycznych.</p> <p>5. Przygotowywanie konkursów polonistycznych.</p> <p>6. Współorganizowanie i udział w uroczystościach szkolnych.</p>	<p>1. Zajęcia z j. polskiego oraz z wychowawcami, specjalistami kształtujące umiejętność komunikowania się z innymi, wyrażania swojego zdania, a także poszanowania odmiennego punktu widzenia z zachowaniem dbałości o język i kulturę wypowiedania się.</p> <p>2. Przygotowywanie konkursów polonistycznych.</p> <p>3. Współorganizowanie i udział w uroczystościach szkolnych.</p> <p>4. Dramy przygotowywane przez uczniów obrazujące właściwe zachowania w komunikacji międzyludzkiej.</p> <p>5. Przygotowywanie konkursów</p>	<p>- wychowawcy klas</p> <p>- wszyscy nauczyciele i specjaliści</p> <p>- pracownicy niepedagogiczni szkoły</p> <p>- opiekun szkolnego Koła Teatralnego „TERAZ MY”</p>

	7. Organizowanie wyjazdów do teatru.	<p>polonistycznych.</p> <p>6. Wyjazdy do teatru.</p> <p>7. Udział w szkolnym Kole Teatralnym „TERAZ MY”</p> <p>8. Lekcje WDŻ oraz WOS.</p>	
<p>2. Kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu oraz symboli narodowych, a także poszanowania innych kultur i ich tradycji, określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym oraz dziełami literackimi i wytworami kultury należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa</p>	<p>1. Udział w ważnych uroczystościach szkolnych.</p> <p>2. Spotkania z ciekawymi ludźmi.</p> <p>3. Zapoznanie z legendami związanymi z naszym miastem, regionem i państwem.</p> <p>4. Udział w świecie patrona szkoły.</p> <p>5. Zapoznanie z symbolami narodowymi oraz szkolnymi.</p> <p>6. Wyjazdy do kina i teatru, muzeum oraz wycieczki krajoznawcze.</p> <p>7. Prowadzenie kół zainteresowań.</p>	<p>1. Udział w ważnych uroczystościach szkolnych.</p> <p>2. Spotkania z ciekawymi ludźmi.</p> <p>3. Zapoznanie z legendami związanymi z naszym miastem, regionem i państwem.</p> <p>4. Udział w świecie patrona szkoły.</p> <p>5. Wyjazdy do kina i teatru, muzeum oraz wycieczki krajoznawcze.</p> <p>6. Lekcje historii i WOS.</p> <p>7. Prowadzenie kół zainteresowań.</p> <p>8. Projekty edukacyjne.</p>	<p>- dyrekcja</p> <p>- wychowawcy klas</p> <p>- wszyscy nauczyciele i specjaliści</p> <p>- pracownicy niepedagogiczni</p> <p>- koordynatorzy projektów</p> <p>- opiekunowie szkolnych kół zainteresowań</p>
<p>4. Kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji</p>	<p>1. Zajęcia poruszające temat tolerancji.</p> <p>2. Rekolekcje szkolne.</p> <p>3. Lekcje języka polskiego oraz religii ukazujące wzorce osobowe w literaturze i świecie współczesnym.</p> <p>3. Przeprowadzanie akcji charytatywnych.</p> <p>4. Organizowanie pomocy koleżeńskiej.</p> <p>5. Przygotowywanie wyjazdów do kina</p>	<p>1. Zajęcia poruszające temat tolerancji i ukazujące wzorce osobowe w literaturze i świecie współczesnym.</p> <p>2. Rekolekcje szkolne.</p> <p>3. Działalność Szkolnego Klubu Wolontariatu.</p> <p>4. Organizowanie pomocy koleżeńskiej.</p> <p>5. Przygotowywanie wyjazdów do kina i teatru oraz wycieczek</p>	<p>- dyrekcja</p> <p>- wychowawcy klas</p> <p>- wszyscy nauczyciele i specjaliści</p> <p>- pracownicy niepedagogiczni szkoły</p> <p>- opiekunowie Szkolnego Klubu Wolontariatu</p>

	i teatru oraz wycieczek krajoznawczych.	krajoznawczych.	
--	---	-----------------	--

D. OBSZAR BEZPIECZEŃSTWO – PROFILAKTYKA ZACHOWAŃ RYZYKOWNYCH (PROBLEMOWYCH)

ZADANIA PROFILAKTYCZNO - WYCHOWAWCZE	SPOSÓB REALIZACJI		ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ ZADANIA
	Kl. I - III	Kl. IV – VIII SP oraz II i III gimnazjum	
I. Poznanie i kształtowanie podstawowych zasad bezpieczeństwa podczas nauki zabawy i poruszania się po drogach	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pogadanki, budowanie kontraktów klasowych. 2. Prowadzenie zajęć wychowania komunikacyjnego. 3. Wycieczki pogładowe. 4. Spotkania z policjantem. 5. Konkursy tematyczne. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Konkurs z zakresu udzielania pierwszej pomocy. 2. Prowadzenie zajęć wychowania komunikacyjnego na lekcjach techniki. 3. Nauka przepisów ruchu drogowego – udział w kursie na kartę rowerową. 4. Konkursy, prelekcje, spotkania z policją, strażą pożarną. 	<ul style="list-style-type: none"> - dyrekcja - nauczyciele - wychowawcy - pracownicy niepedagogiczni
II. Kształtowanie umiejętności korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych, świadomości skutków nadmiernego korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych i zagrożeń związanych z korzystaniem	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pogadanki w klasach. 2. Cykliczne spotkania w klasach z psychologiem szkolnym. 3. Organizacja Dnia Bezpiecznego Internetu: konkursy, zajęcia o charakterze warsztatowym, projekcje filmów, spektakl profilaktyczny. 4. Spotkania profilaktyczne dla rodziców. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja Dnia Bezpiecznego Internetu: konkursy, zajęcia o charakterze warsztatowym, projekcje filmów, spotkania z przedstawicielem policji, spektakl profilaktyczny. 2. Tematy realizowane w czasie lekcji wychowawczych i cyklicznych spotkań w klasach z psychologiem oraz indywidualne z uczniami. 3. Indywidualne konsultacje dla 	<ul style="list-style-type: none"> - dyrekcja - nauczyciele, szczególnie informatyki - wychowawcy - psycholog szkolny

z Internetu		rodziców, zamieszczanie publikacji dla rodziców na stronie internetowej szkoły. 4. Spotkania profilaktyczne dla rodziców.	
III. Rozwijanie umiejętności lepszego rozumienia siebie, radzenia sobie z własnymi emocjami oraz zachowaniami agresywnymi, uczenie sposobów rozwiązywania problemów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozmowy indywidualne. 2. Tematy realizowane w klasach. 3. Pogadanki, dyskusje z dziećmi. 4. Zabawy integracyjne. 5. Inscenizacje przygotowane przez uczniów obrazujące właściwe zachowanie w różnych sytuacjach. 5. Przykłady pozytywnych wzorców literackich. 6. Gazetki tematyczne. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozmowy indywidualne, spotkania w klasach, prowadzenie indywidualnych zajęć terapeutycznych. 2. Tematy realizowane w ramach lekcji wychowawczych. 3. Pogadanki na zajęciach w świetlicy. 4. Mediacje rówieśnicze – przygotowanie uczniów do roli mediatora. 5. Godziny wychowawcze, zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne. 6. Pogadanki. 7. Projekcje filmów. 8. Analiza utworów literackich i spektakli teatralnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele - wychowawcy - specjaliści
IV. Zwiększanie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych, kształtowanie i utrwalanie postaw asertywnych, rozwijanie i utrwalanie umiejętności określania alternatywnych rozwiązań problemów		<ol style="list-style-type: none"> 1. Tematy realizowane w ramach lekcji wychowawczych, lekcji biologii, chemii. 2. Konkursy, gazetki ściennie. 3. Realizacja wybranych programów profilaktyki uniwersalnej. 4. Spotkania z przedstawicielem policji. 5. Zajęcia warsztatowe dla uczniów. 6. Organizowanie zajęć pozalekcyjnych jako alternatywy dla zachowań 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - nauczyciele - opiekunowie kół zainteresowań - nauczyciel świetlicy - psycholog szkolny

		<p>ryzykownych: zajęcia sportowe, Szkolnego Koła Teatralnego „TERAZ MY”, przedmiotowych kół zainteresowań, Szkolnego Koła Wolontariatu itd.</p> <p>7. Zajęcia warsztatowe, pogadanki w ramach lekcji wychowawczych i zajęć w świetlicy.</p> <p>8. Wycieczki, biwaki, spotkania integracyjne klas itp.</p>	
<p>V. Budowanie atmosfery otwartości, wsparcia i zrozumienia w sytuacji problemowej oraz przyzwolenia na dyskusje, dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach, rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych i niesienia pomocy innym</p>		<p>1. Rozmowy indywidualne z uczniami, możliwość korzystania z konsultacji dla uczniów.</p> <p>2. Tematy realizowane w klasach.</p> <p>3. Prowadzenie zajęć terapeutycznych.</p> <p>4. Angażowanie uczniów w działania pomocowe w Szkolnym Klubie Wolontariatu.</p> <p>5. Zamieszczanie przydatnych informacji na stronie szkoły.</p> <p>6. Gazetki ścienne.</p>	<p>- dyrekcja - wychowawcy - nauczyciele - opiekunowie Szkolnego Koła Wolontariatu - pracownicy niepedagogiczni</p>

VIII. DZIAŁANIA SKIEROWANE DO RODZICÓW

1. Systematyczne spotkania nauczycieli z rodzicami:

- zebrania ogólne rodziców;
- spotkania Rady Rodziców z dyrektorem szkoły (co najmniej dwa razy w roku);
- wizyty domowe pedagoga i wychowawców (wg potrzeb);
- indywidualne spotkania nauczycieli z rodzicami wg potrzeb;
- stałe dyżury nauczycieli - konsultacje dla rodziców.

2. Zapoznanie rodziców z:

- zadaniami i zamierzeniami dydaktyczno – wychowawczymi w danej klasie i szkole;
- WSO i PSO oraz Statutem Szkoły Podstawowej im. Janusza Kusocińskiego w Dolsku;
- organizacją opieki psychologiczno - pedagogicznej;
- harmonogramem zajęć pozalekcyjnych organizowanych przez szkołę.

3. Udział rodziców w podejmowaniu różnych decyzji istotnych dla pracy szkoły: Rada Rodziców, rady klasowe rodziców, indywidualne inicjatywy rodziców.

4. Współdziałanie z rodzicami podczas organizowania wycieczek uczniów – wycieczki, biwaki i inne imprezy.

5. Angażowanie rodziców do wykonywania prac na rzecz szkoły.

6. Uhonorowanie rodziców najbardziej zaangażowanych w prace na rzecz szkoły – wręczenie podziękowania podczas uroczystości zakończenia roku szkolnego.

IX. EWALUACJA PROGRAMU

Przebieg pracy wychowawczo - profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i wyciąganiu wniosków na przyszłość.

Cele ewaluacji:

- ocena skuteczności Szkolnego Programu Wychowawczo Profilaktycznego Szkoły Podstawowej im. J. Kusocińskiego w Dolsku;
- dostarczenie zainteresowanym podmiotom (tj. nauczycielom, uczniom, rodzicom, dyrekcji szkoły) informacji o skuteczności podjętych w nim działań;
- sformułowanie wniosków i rekomendacji, które będą stanowiły podstawę do modyfikacji Szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego Szkoły Podstawowej im. Kusocińskiego w Dolsku.

Narzędzia ewaluacji

- ankieta dla uczestników Programu Wychowawczo – Profilaktycznego Szkoły Podstawowej im. J. Kusocińskiego w Dolsku;
- obserwacja zachowania uczniów;
- analiza dokumentacji psychologa szkolnego i innych nauczycieli;
- analiza dokumentacji wychowawców;
- analiza sukcesów i osiągnięć uczniów;
- rozmowy indywidualne z rodzicami, uczniami i pracownikami szkoły;
- analiza sprawozdań pielęgniarki dotyczących stanu zdrowia i wypadkowości uczniów.

Wnioski z przeprowadzonej ewaluacji zostaną zaprezentowane Radzie Pedagogicznej na zebraniu kończącym rok szkolny.